

РЕШЕНИЕ

№ 2297

гр. София, 04.05.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ГО I-18 СЪСТАВ, в публично заседание на тринадесети април през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Петър В. Боснешки

при участието на секретаря Надежда Св. Масова
като разгледа докладваното от Петър В. Боснешки Гражданско дело № 20221100110701 по описа за 2022 година

Производството е образувано въз основа на искова молба, подадена от Г. К. Н., с ЕГН:*****, гр.София, ж.к. „****“, чрез адв. Е. С. – Д. САК, срещу УМБАЛ „Проф. д-р А.Ч.“ ЕАД, с ЕИК: ****., и адрес:гр. София, бул. ****, представлявана от проф. д-р В.Г., с която е предявен иск с правно основание чл. 79, ал. 1, вр. чл. 82 ЗЗД, с който се иска осъждане на ответника да заплати на ищеца сумата от 30 000 лв. (тридесет хиляди лева), представляваща част от обезщетение за пропуснати ползи в размер на дължимото се възнаграждение по Договор № РД- 16-304/20.04.2021г. за възлагане на управлението на лечебно заведение - Еднолично акционерно дружество „Университетска многопрофилна болница за активно лечение „Света Екатерина“ ЕАД“ в общ размер на 155 925 лв. (сто петдесет и пет хиляди деветстотин двадесет и пет лева) за периода от 12.07.2022 г. до 27.04.2024г., ведно с лихва за забава в размер на законната лихва върху частично предявената част от главницата от датата на предявяване на иска- 13.10.2022г. до окончателното изплащане на сумата.

Ищецът твърди, че с протоколно решение № РД-16-301/20.04.2021 г., на основание чл. 221, т.4, 219, ал.2 и 232а, във вр. с чл. 62, ал.3 и чл. 63, ал.3 от Закона за лечебните заведения, чл. 15, ал. 1,3, чл. 21, ал.1 и чл. 22, ал. 2 от Закона за публичните предприятия (ЗПП), след проведен конкурс, за членове на СД са назначени проф. д-р Г. Н., Н.Б.-К. и А. Д.. Новият състав на СД е вписан в Търговския регистър на 27.04.2022г. С членовете на СД е сключен договор за управление и контрол № РД. 16-304/20.04.2021 г. (договор/а за управление) за срок от три години от датата на вписване на членовете на СД в ТР. С протоколно решение № 323 от 21.04.2021г. СД избира за изпълнителен член на СД проф. д-р Г. Н..

С Протокол № РД-16-123/05.07.22 г. упражняващата правата на държавата като едноличен собственик на капитала - проф. А.С. - министър на здравеопазването, предсрочно освобождава като членове на СД проф. д-р Г. Н. и Н.Б.-К.. Като основание за прекратяване на правомощията им по договора за управление са посочени чл. 20, т. 6 от договора (на това

основание договорът се прекратява при тежко нарушение или системно неизпълнение на служебните задължения) и констатациите по одитен доклад за извършен извънпланов одитен ангажимент за консултиране № ВО-ИОАК-14/27.05.2022г.

Ищецът твърди, че е изпълнявал добросъвестно поетите договорни задължения. Не е извършил тежко нарушение или системно неизпълнение на служебните си задължения, което да бъде основание за предсрочното прекратяване на договора. Като изправна страна по договора за управление и контрол, съдържащ предварително, лимитативно уговорени основания за неговото валидно предсрочно прекратяване, ищецът претендира процесните вреди под формата на пропуснати ползи, произтичащи от неправомерното предсрочно прекратяване на договора. . Претендира направените по делото разноски.

В законоустановения срок ответникът УМБАЛ „Проф. д-р А.Ч.“ ЕАД е подал отговор, с който е изразил становище, че искът е допустим, но следва да бъде отхвърлен като неоснователен. Твърди се, че отношенията между страните са основани на договора за управление и относно характера на тези правоотношения, правата и задълженията на страните по тях, прекратяването и последиците му са приложими разпоредбите на общото гражданско законодателство. Твърденията, че липсват мотивирани доводи относно деянията (действия и бездействия), с които ищецът е извършил тежко нарушение или системно не изпълнява служебните си задължения и които са основание за прекратяване на договора са неотнормирани по съществото на спора и са от компетенцията на Министерството на здравеопазването, в качеството му на принципал.

След като прецени събраните по делото доказателства по реда на чл.235 ГПК, Софийски градски съд приема за установено от фактическа и правна страна следното:

По допустимостта:

Съдът намира, че искът е допустим и следва да се произнесе по същество.

След служебна справка в деловодната система на СГС съдът е констатирал, че с Определение №3029/30.09.2022г. по т.д.№1250/2022г. на СГС, производството по същото дело е прекратено като недопустимо, а исковата молба върната на ищеца. Същото определение е влязло в сила на 17.10.2022г. Предмет на същото дело е било прогласяването нищожността на процесното протоколно решение от 05.07.2022г., с което ищецът е освободен от СД на ответното дружество.

По основателността:

Не се спори по делото, а и видно от приетите по делото доказателства, че с протоколно решение № РД-16-301/20.04.2021 г., на основание чл. 221, т.4, 219, ал.2 и 232а, във вр. с чл. 62, ал.3 и чл. 63, ал.3 от Закона за лечебните заведения, чл. 15, ал. 1,3, чл. 21, ал.1 и чл. 22, ал. 2 от Закона за публичните предприятия (ЗПП), след проведен конкурс, за членове на СД са назначени проф. д-р Г. Н., Н.Б.-К. и А. Д.. Новият състав на СД е вписан в Търговския регистър на 27.04.2022г. С членовете на СД е сключен договор за управление и контрол № РД. 16-304/20.04.2021г. за срок от три години от датата на вписване на членовете на СД в ТР. С протоколно решение № 323 от 21.04.2021г. СД избира за изпълнителен член на СД проф. д-р Г. Н..

С Протокол № РД-16-123/05.07.22г. упражняващата правата на държавата като едноличен собственик на капитала - проф. А.С. - министър на здравеопазването, предсрочно освобождава като членове на СД проф. д-р Г. Н. и Н.Б.-К.. Като основание за прекратяване на правомощията им по договора за управление са посочени чл. 20, т. 6 от договора (на това

основание договорът се прекратява при тежко нарушение или системно неизпълнение на служебните задължения) и констатациите по одитен доклад за извършен извънпланов одитен ангажимент за консултиране № ВО-ИОАК-14/27.05.2022г.

Не се спори, че ответното дружество УМБАЛ „Проф. д-р А.Ч.“ ЕАД е едноличното акционерно дружество, с държавно имущество, представляващо публично предприятие по смисъла на чл. 2 от Закона за публичните предприятия /ЗППр./, в което правата на едноличния собственик на капитала се упражняват от министъра на здравеопазването, в качеството му на принципал.

С разпоредбата на чл. 21, ал. 1 ЗППр. е предвидено, че членовете на органите за управление на публичните предприятия се избират и назначават след провеждане на конкурс по реда на Правилника за прилагане на закона за публичните предприятия /ППЗППр./. Членовете на СД са членове на органа за управление по смисъла на § 1, т. 13 от Допълнителните разпоредби на ЗППр. С оглед на това и на основание чл. 37, ал. 1 -2 ППЗППр. същите се избират и назначават по ред, определен от упражняващия правата на държавата в тях. Във връзка с това следва да се отбележи, че ЗППр е специален по отношение на Търговския закон в частта до приключване на конкурсната процедура, като условията и редът за провеждане на конкурс за избор на членовете на управление се уреждат в Правилника за прилагане на този закон.

Съгласно правилото на чл. 221, т. 1 ТЗ Общото събрание на АД избира и освобождава членовете на съвета на директорите, съответно на надзорния съвет, като съгласно чл. 233, ал. 4 ТЗ, членовете на съвета на директорите и на надзорния съвет могат да бъдат освободени от длъжност и преди изтичане на мандата, за който са избрани, като последното е предоставено единствено на преценката за целесъобразност на ОС /едноличния собственик на капитала/. Свободата на общото събрание, съответно едноличния собственик на капитала, да освободи член на СД по всяко време и да избере нов, е императивно уредена от законодателя, и тя произтича от свободната оттегляемост на мандата. Свободата на общото събрание да освободи членовете на съвета на директорите по всяко време, съответно да избере нови, е императивно уредена от законодателя и тя произтича от свободната оттегляемост на овластяването /включващо упълномощаване/. Предвидената в ТЗ свободна оттегляемост на овластяването не би могла да бъде ограничавана, или поставяна в зависимост от виновно неизпълнение на задължения на члена на СД, нито пък е налице законодателно изискване за мотивиране на решението на общото събрание за освобождаване на членовете на съвета на директорите. Разпоредбата на чл. 24 ЗППр. нормира основания за виновно прекратяване, но не изключва императивния принцип за неограничена оттегляемост на мандата.

В процесния случай сключения договор за управление на търговско дружество притежава смесен характер, като съдържа уговорки, присъщи както на договора за поръчка /мандат/, така и на договора за изработка, тъй като в неговото предметно съдържание се включват правни задължения за извършване както на фактически, така и на правни действия. Договорът за управление урежда съществуващи правоотношения между търговското дружество и неговия представителен и управителен орган, които възникват при избора на изпълнителния орган от СД на дружеството и след съгласие на органа на представителна власт /арг. чл. 244, ал. 4 ТЗ и чл. 235, ал. 3, изр. 2 ТЗ/. Основното съдържание на материалното правоотношение е уредено в закона /правомощията на изпълнителния член и обемът на представителната му власт са регламентирани в чл. 235, ал. 1 и ал. 5 ТЗ, чл. 236, ал. 2 ТЗ, чл. 237 ТЗ/. С договора за управление могат да бъдат поети и допълнителни задължения - напр. за постигане на определен стопански резултат, допълнително възнаграждение на изпълнителния член и други детайли на отношенията им,

но без да се засяга установеното в закона съдържание на договорното правоотношение. Сключването на този договори не е предпоставка за конституирането на органа на дружеството, тъй като основната част от отношенията са уредени в закона. Мандатното правоотношение с членовете на СД възниква от решението на ОС по чл. 221, т. 4 ТЗ, като в чл. 244, ал. 7, изр. 2 ТЗ е предвидена факултативна възможност за сключване на писмен договор.

Във всички случаи договорът за възлагане на управление притежава служебно назначение - да детайлизира вътрешните отношения между изпълнителния член на СД /при едностепенната система на управление на АД/ и търговското дружество, при прекратяване на органното представителство на изпълнителен член на СД, включващо и упражняване на управленски функции, по необходимост се прекратява и този договор - той вече не може да обслужва правоотношението, което е прекратено, поради което договорът би останал без основание, т.е. непосредствената цел за настъпване на определени правомерни правни последици - в конкретния случай изпълнителният член на СД вече не може да изпълнява своите договорни задължения да представлява и управлява АД.

В случая ответното търговско дружество е ЕАД, в което правата на едноличния собственик на капитала се упражняват от министъра на здравеопазването, в качеството му на принципал. Поради това и последният взема решенията, които са в компетентност на ОС, по необходимост трябва да се вземат от принципала на търговското дружество-доверител /възложител/ по процесното мандатно правоотношение. Именно принципалът формиращ и изразява правновалидна воля, е компетентен да вземе решение за избиране и освобождаване на членове на СД на ответното дружество /арг. чл. 221, т. 4 ТЗ, във вр. с чл. 232а ТЗ и чл. 147, ал. 2 ТЗ, който се прилага по аналогия за всички капиталови дружества, вкл. и за АД/. Поради това и решението, обективизирано в Протокол № РД-16-123/05.07.22 г. на упражняващата правата на държавата като едноличен собственик на капитала - проф. А.С. - министър на здравеопазването, е в правомощията на същата. Министърът на здравеопазването, в качеството си на орган, упражняващ правата на едноличния собственик на капитала, е взел решение ищецът да бъде освободен като член на Съвета на директорите и предсрочно да бъде прекратен сключения с него договор за възлагане на управлението на дружеството. Същото решение е взето в предвидената от закона писмена форма.

Съгласно постоянната съдебна практика постановена за хипотези, достатъчно сходни според съществените си белези с настоящата (макар и за дружества с организационна форма на ООД, но доколкото страните по спора са аналогично обвързани единствено от мандатно правоотношение), и обективизирана в редица актове на ВКС(решение № 234/23.12.2016 г. по т. д. № 54/2016 г., I т. о., решение № 247/11.01.2013 г. по т. д. № 46/2012 г., II т. о., определение по ч. т. д. № 1627/2022 г., определение по ч. т. д. № 286/2023 г. II т. о. и др.), според която лице, което не е съдружник, няма регламентирано от ТЗ "право" да бъде управител. Овластяването му за такъв може да бъде оттеглено по всяко време, без обвързване с основания за освобождаване (извод, основан на чл. 141, ал. 4 ТЗ). Правата на управителя, който не е съдружник, произтичат от мандатното правоотношение и са ограничени в неговите рамки.

Съгласно задължителната практика на ВКС, обективизирана в Решение № 72 от 30.06.2010 г. по т. д. № 740/2009 г. на ВКС, ТК, Ит.о., договорът за възлагане на управление има правната характеристика на договор за поръчка с продължително изпълнение по смисъла на чл. 280 и сл. ЗЗД, като предсрочното му прекратяване попада във втората хипотеза на чл. 287 ЗЗД и в този случай след оттегляне на поръчката липсва престация от страна на довереника, за която би се дължало възнаграждение, а обезщетение, съизмеримо с възнаграждението не се дължи, тъй като оттеглянето не представлява хипотеза на

неизпълнение по смисъла на чл. 79, ал. 1 ЗЗД. При прекратяване на действието на процесните договори поради оттегляне на поръчката се прилага чл. 288 ЗЗД, който изключва право на обезщетение за последващия прекратяването период в размер на възнаграждението, уговорено за периода на действие на договора. С цитираната разпоредба законодателят е въвел задължение за доверителя при оттегляне на поръчката да заплати на довереника направените до момента разходи по изпълнението ѝ, както и възнаграждение за извършената работа до оттеглянето на поръчката, като не се дължи възнаграждение за периода след оттегляне на поръчката. Това е така, поради обстоятелството, че законодателят борава с понятието „възнаграждение“, а такова се дължи за извършена работа. След оттеглянето на поръчката, липсва престация от страна на довереника, за която би се дължало възнаграждение. Обезщетение, съизмеримо с възнаграждението не се дължи, тъй като при оттеглянето не сме изправени пред хипотезата на неизпълнение по смисъла на чл. 79, ал. 1 ЗЗД, както бе посочено по-горе.

Предвид горепосочената практика съдът намира, че на ищеца не се дължи обезщетение за в бъдеще, съобразно уговореното възнаграждение, за периода след оттеглянето на поръчката до изтичане на срока на договора.

Съдът намира за неоснователно възражението на ищеца, че договорът може да бъде прекратен от страна на доверителя само при наличието на основанията за виновно прекратяване в чл. 24 ЗППр. Посоченото изброяването на прекратителни основания не е изчерпателно, доколкото гражданския договор за мандат по чл. 287 ЗЗД може винаги да бъде прекратен поради оттегляне на поръчката. След прекратяването му отпада основаниято за заплащане на уговореното месечно възнаграждение от страна на доверителя. В договора за управление липсват уговорки, според които при предсрочно прекратяване доверителят дължи обезщетение за оставащия срок на договора, като от граматическото и логическо тълкуване на клаузите му, не може да се изведе подобно задължение за заплащане на обезщетение. Други доказателства за уговорено обезщетение при прекратяване на процесния договор преди изтичане на срока му не са представени по делото.

Предвид гореизложеното, липсва основание за ангажиране отговорността на ответника по чл. 79, ал. 1 ЗЗД, а предявеният иск следва да бъде отхвърлен като неоснователен.

По разноските:

С оглед изхода на делото и на основание чл. 78, ал. 3 ГПК, в полза на ответника следва да се присъдят сторените пред СГС съдебни разноски.

Ответникът е бил представляван по делото от юрисконсулт, поради което и съобразно чл. 78, ал. 8 ГПК съдът определя юрисконсултско възнаграждение в размер на 200,00 лв., което следва да бъде присъдено на ответника.

Предвид гореизложеното съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ КАТО НЕОСНОВАТЕЛЕН частичния иск, предявен от Г. К. Н., с ЕГН:***** и адрес: гр. София, ж.к. „****“, чрез адв. Е. С. – Д. САК, срещу Еднолично акционерно дружество „Университетска многопрофилна болница за активно лечение „УМБАЛ „Проф. д-р А.Ч.“ ЕАД“, с ЕИК: ****, и адрес: гр. София, бул. ****, представлявана от проф. д-р В.Г., с правно основание чл. 79, ал. 1, вр. чл. 82 ЗЗД, с който се

иска осъждане на ответника да заплати на ищеца сумата от 30 000 лв. (тридесет хиляди лева), представляваща част от обезщетение за пропуснати ползи в размер на дължимото се възнаграждение по Договор № РД- 16-304/20.04.2021г. за възлагане на управлението на лечебно заведение - УМБАЛ „Света Екатерина“ ЕАД“ в общ размер на 155 925 лв. (сто петдесет и пет хиляди деветстотин двадесет и пет лева), за периода от 12.07.2022г. до 27.04.2024г., ведно с лихва за забава в размер на законната лихва върху частично предявената част от главницата от датата на предявяване на иска- 13.10.2022г. до окончателното изплащане на сумата.

ОСЪЖДА Г. К. Н., с ЕГН:***** и адрес:гр.София, ж.к. „****, чрез адв. Е. С. – Д. САК, да заплати на УМБАЛ „Проф. д-р А.Ч.“ ЕАД “, с ЕИК: ****., и адрес:гр. София, бул. ****, представлявана от проф. д-р В.Г., сумата от 200,00лв., представляваща направени по делото разноски за юрисконсултско възнаграждение.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред Апелативен съд- гр.София в двуседмичен срок от връчване на препис от решението на страните.

Съдия при Софийски градски съд: _____